

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-2

BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54

Vb ume 3

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editor, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Kovový závěsek ve tvaru zvířete (viz obr. 5 na str. 136)
Metallic animal figurine pendant (see Fig. 5 on page 136)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

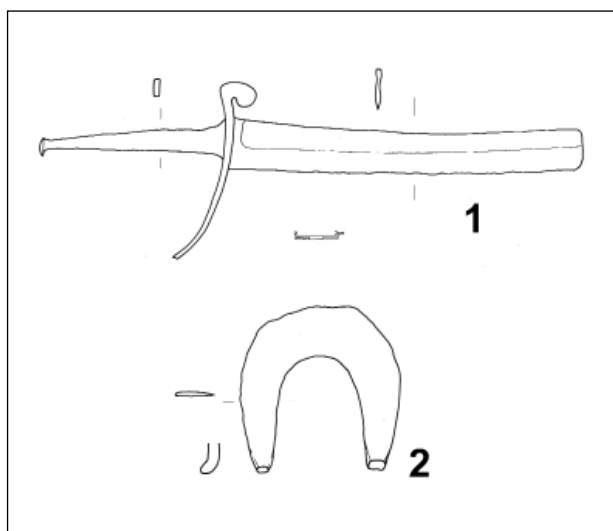
Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 50. Hradec nad Svitavou. 1 – šavle, 2 – podkova.
Abb. 50. Hradec nad Svitavou. 1 – Säbel, 2 – Hufeisen.

HOLASOVICE (OKR. OPAVA)

Extravilán. Mladší doba hradištní. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

V rámci probíhajícího dohledu na stavbě cyklistické trasy č. 55 z Krnova do Velkých Hoštic byly dne 25. 5. 2011 zjištěny na skryté, ale deštěm rozbahněné ploše doklady přítomnosti archeologických situací. Skrývka byla nahlášena bohužel zpětně a plocha byla z toho důvodu poničena pojezdem techniky. Vzhledem k okolnostem bylo začištění plochy komplikované, přesto bylo identifikováno celkem 39 zahloubených objektů v prostoru o rozměrech cca 3,5 x 180 m. Následný záchraný archeologický výzkum zde byl realizován do 26. 8. 2011. Zkoumaná lokalita se rozkládá na mírném jihovýchodně orientovaném svahu ve vzdálenosti cca 80–260 m od potočku Herlička směrem k Holasovicím a zároveň je vzdálena 350 m jihozápadním směrem od pravého břehu řeky Opavy. Plocha výzkumu se nachází v nadmořské výšce 270,9–275,5 m a podloží zde tvoří hlinité spraše. Na ZM 1:10 000, list 15-32-08, je zkoumaná poloha vyznačena body o souřadnicích 113 : 135, 130 : 125 mm od západní : jižní sekční čáry.

Zahloubené objekty byly zachyceny na úrovni povrchu podloží, které bylo původně překryto 0,3 m ornice. Z počtu 39 objektů byla 1 sídlištní jáma datována na počátek 9. století a 12 kostrových hrobů pochází z 10., s možným přesahem do 11. století.

Starší jáma měla nepravidelný oválný tvar a dosahovala rozměrů 6,2 x 1,4 m. Do podloží byla zahloubena pouze 0,1 až 0,2 m. Vzhledem k výplni objektu, kterou tvořilo velké množství přepálených kamenů, fragmentů keramiky a zvířecích kostí, lze uvažovat o jeho rituální funkci.

Zmíněné hrobové jámy byly velice mělce zahloubeny (do podloží 0,0–0,3 m, tzn. 0,3–0,6 m pod povrch dnešního terénu) a u většiny z nich bylo pouze obtížně možné rekonstruovat tvar a rozměry. Byly obdélné, buď se zaoblenými kratšími stranami, nebo pouze se zaoblenými rohy a orientovány byly s mírnými odchylkami shodně ve směru severozápad – jihovýchod. Rozložení hrobů na zkoumané ploše naznačuje, že mohlo jít o řadové pohřebiště s minimálně osmi řadami hrobů. Řady by sice v takovém případě byly dochovány značně neúplně, ale to lze přisuzovat velice mělkému zahloubení hrobů a dlouhodobé zemědělské činnosti na lokalitě.

Ze šesti kostrových hrobů byl získán soubor zajímavých předmětů tvořících hrobovou výbavu. Jedná se o předměty užitné povahy (nůž, ocílka, rybářský háček, vědérko, keramika) a ozdoby (stříbrné esovité záušnice). Ostatní hroby byly bez nálezů.

Objev takto datovaného pohřebiště je první z prostoru Opavska, kde dosud podobně datovaný pohřební areál nebyl zkoumán.

Ze zbývajících objektů patřilo 10 kultuře s lineární keramikou a 1 hrob pochází z období lengyelu (viz oddíl Neolit); jeden objekt byl datován do mladší doby římské (viz oddíl Doba římská). Ze 14 jam nebyl získán žádný datovatelný materiál.

Jindřich Hlas

Resumé

Holasovice (Bez. Opava), Außenbereich. Mittel- und Jungburgwallzeit. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

HRADEC NAD SVITAVOU (OKR. SVITAVY)

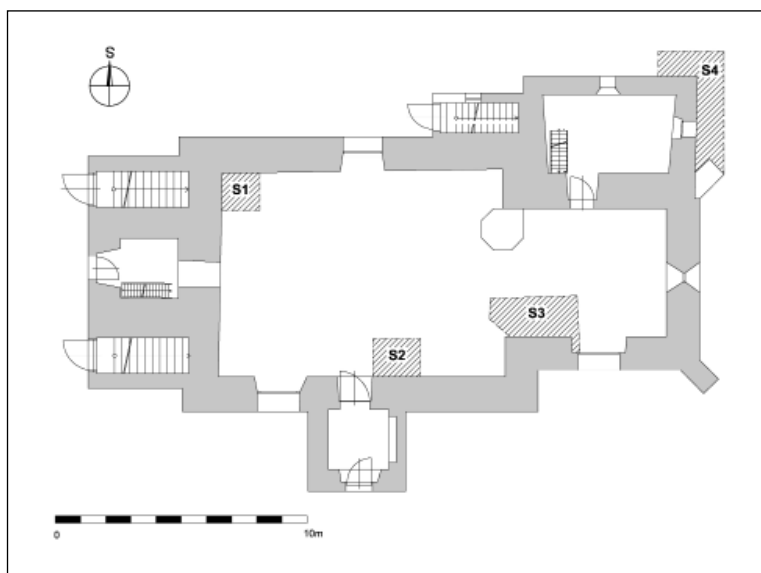
Vrcholný středověk, novověk. Ojedinelé nálezy podkovy a šavle.

Ve druhé polovině 80. let minulého století našel pan Ing. Mojmír Fadrný z Hradce nad Svitavou při výkonu svého povolání v Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském v Hradci nad Svitavou na poli podkovu s rameny směrem ke středu se rozšiřujícími, bez hmatce a s ozuby vytvořenými jednoduchým ohnutím konců ramen (obr. 50:1). V podkově nejsou patrné žádné otvory pro hřeby, což je ale nejspíše dáno špatným stavem dochování spojeným s absencí základní konzervace. Místo nálezů na ZM 1:10 000, listu 14-34-23, udávají koordináty 277:288 od Z:J s. č. s přesností cca 100 m. Artefakt přes značný stupeň koroze dovoluje klasifikaci jako typ 3 podle R. Krajce s datací do zánikového horizontu Sezimova Ústí, tedy rámcově do 14.–15. století (Krajec 2003, 107).

Přibližně ve stejné době našel pan Fadrný nedaleko místa nálezů podkovy torzo novověké šavle (obr. 50:2).

Obr. 51. Hrozová, kostel sv. archanděla Michaela. Půdorys kostela s vynesenu situací archeologicky zkoumaných ploch.

Abb. 51. Hrozová, *Erzengel Michael-Kirche*. Grundriss der Kirche mit Bezeichnung der Grabungsfläche.

Místo nálezů na ZM 1:10 000, listu 14-34-23, udávají koordináty 261:272 od Z:J s. č. s přesností cca 100 m.

David Vích

Literatura

Krajc, R. 2003: *Sezimovo Ústí. Archeologie středověkého poddanského města 3. Kovárna v Sezimově Ústí a analýza výrobků ze železa. Díl 1, 2.* Praha: Archeologický ústav AV ČR Praha, Sezimovo Ústí: Městský úřad Sezimovo ústí, Tábor: Husitské muzeum.

Resumé

Hradec nad Svitavou (Bez. Svitavy). Spätmittelalter, Neuzeit. Hufeisen, Säbelfragment. Einzelfunden.

HROZOVÁ (OKR. BRUNTÁL)

Kostel sv. archanděla Michaela, parc. č. 84. Středověk, novověk. Kostel. Záchraný výzkum.

V souvislosti s celkovou obnovou farního kostela sv. archanděla Michaela v Hrozové proběhl v říjnu až listo-

padu 2011 záchraný archeologický výzkum realizovaný archeologickým pracovištěm Národního památkového ústavu Ostrava (akce č. 116/10). Ves Hrozová se nachází na Osoblažsku, na území tzv. moravských enkláv v rámci historického Slezska. Ves je položena na levobřežní terase stejnojmenné říčky, cca 8,8 km jižně od města Osoblahy. Kostel je situován na severním okraji obce, v nadmořské výšce 277 m.

Ves Hrozová byla vysazena patrně v průběhu druhého čtvrtí 13. století z iniciativy olomouckého biskupa Roberta, případně moravského markraběte. Kostel sv. archanděla Michaela byl vybudován ve 2. polovině 13. století, v letech 1758–1759 se uskutečnila jeho barokní přestavba a ve 30. letech 19. století přestavba klasicistní. Současná dispozice kostela sestává z půdorysně mírně lichoběžníkové podélné lodi, na kterou na východě navazuje krátký presbytář se zhruba čtvercovým půdorysem. Východní nároží presbytáře zpevňují diagonálně přisazené opěrky, zhruba v polovině výšky odstupněné. K severní zdi presbytáře přiléhá obdélná sakristie, nesoucí v patře panskou oratoř. Na západě dominuje stavbě kostela hranolová věž, představená před osu průčelí. K oběma bokům věže jsou napojeny obdélné schodišťové přístavky, zpřístupňující

Obr. 52. Hrozová, kostel sv. archanděla Michaela. Interiérové pohřby v jižní části presbytáře při patě vítězného oblouku, pohled od severu. Foto F. Kolář.

Abb. 52. Hrozová, *Erzengel Michael-Kirche*. Kirchenbestattungen im Südteil des Presbyteriums am Fuße des Triumphbogens, Blick von Norden. Foto F. Kolář.

